

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Noua regulare a congruei preoților.

II.

Proiectul acesta de lege este de mult așteptat din partea clerului apusan, care până acuma — în loc de întregire stabilă — primia un fel de ajutoare din vistieria țării, cum erau și ajutoarele clerului nostru pastoral înainte de 1898. Ministrul cultelor a profitat de această ocaziune de a face astfel de restricțiuni legii, pe cari mai ales biserica noastră română are să le resimțea mai dureros; ba aprofundând noile dispozițiuni trebuie să ajungă la convingerea, că sunt iscodite mai ales pentru strimtorarea clerului român. Legea e generală pentru toți. Fiind și bisericele române recepte, nu au putut fi deschise dela beneficiul țării, în vistieria căreia și noi contribuim obolul nostru. Dară în schimb s'au găsit că și mijloace, ca să nu fie prea largă mâna guvernului, care ne dă și nouă — Românilor — ceva.

Dispozițiile din proiect, ce ne privesc și pe noi, sunt următoarele:

1. Cu 1 Ianuarie 1908 vistieria țării dă și capelanilor întregire de venit până la 1000 cor. și până la 800 cor. Proiectul nu spune mai de aproape nimic; probabil până la 1000 cor. să va întregi venitul capelanilor cu 8 clase și cel puțin 3 ani de teologie etc.; iară până la 800 cor. celor cu calificățiune inferioară. Deasemenea nu se normează: Ce fel de capelani au în beneficiu de asemenea întregire. În această privință probabil, că o instrucțiune ministerială va cuprinde amănunte clarificatoare. Nu-i eschisă posibilitatea, ca întregire să se dea numai posturilor de *capelanii sistematizate*. — Metropolia noastră are vr'o 110 — 120 capelani.

2. Nouă și pentru clerul naționalității agravatoare este dispozi-

ția din §. 3. Aci să pretinde dela parohii și capelanii cari vor reflecta la întregire superioară de 1600 cor. respective 1000, ca pe lângă calificățiunea cerută în §. 4 al legii vechi (XIV—1898) — 8 ani de teologie sau reale, apoi cel puțin 3 ani de teologie publice sau privat și examen de calificățiune preoțesc — să cunoască *limba maghiară*, așa precum pretinde o lege învechită, art. VI. din 1840. Acesta se execută față de noi; dară dispozițiile art. de lege XX din 1848 să aplică numai față de alții, calvini, luterani, unitari, evrei. Pentru noi există numai legile agravatoare. Nouă ni să cântă „Deșteaptă-te Române”, numai când ne duce la Bosnia. Proiectul deschide însă aici o viață, o străgure, pe care ministrul va lăsa să se strecoare acei preoți, cari își vor câștiga merite înaintea administrațiunii. Anume se lasă ministrului dreptul a da nu congruă, ci un fel de ajutor până la suma de întregire maximală și acelor preoți cari nu știu ungurește, de a se consiliu subiectivă, ce privește pe preot, se mai pun și condiții ce privesc parohiile. Anume: Unde până la 1 Ianuarie 1908 parohia a avut preot cu calificățiune inferioară, preotul numai așa poate să se ridice la o întregire maximală de 1600 sau 1000 cor., dacă parohia are cel puțin 800 suflete și dacă din plusul de întregire jumătate (400) îi asigură parohului comuna bisericească.

Această dispoziție nu-i destul de clară. Ministrul s'a gândit aici probabil la preoții, cari au avut în început mai puțin de 8 clase medii și apoi le-au câștigat ulterior, ca să poată căpăta și ei întregire până la 1600 cor.

Până acuma — dacă făcea un preot 8 clase medii și din nou 3 ani de teologie pe cale particulară, — primia întregire de 800 cor. mai mult, adică întregire până la 1600 cor.

Nu se precizează însă în acest §., ce întregire capătă un preot cu calificățiune superioară, care acum ocupă o parohie cu suflete mai puțin ca 800.

Și aici ministrului îi pune la dispoziție o strungă de a îngădui trecerea în împărăția congruei mai mari preoților bine recomandați și fără a se împlini condițiunile de mai sus.

Aceste sunt tot momente educative de-a crește pe sama bisericeilor români astfel de caractere de preoți, de cari tare ne temem, că în curând ne vom înpăimânta.

Preoții celorlalte biserici au aproape toți 8 clase, deci ei primesc dela început întregire mai mare; numai biserica gr. or. română are mai ales preoți fără 8 clase; deci mai ales pe noi ne lovește acest §. Preoți gr. or. sunt 1941, dintre cari congruă primesc 1780. Intre aceștia abia câte-va sute au VIII clase. Considerând, că în metropolia noastră cu cei dela episcopii și din alte aplicații sunt 2000 preoți, de sigur cei 1941 sunt toți români gr. orientali.

3. În §. 9 al legii vechi se cuprind cazurile pentru cari congrua se poate detrage:

a) pentru atitudine dușmănoasă statului;

b) pentru purtare imorală.

Proiectul de față mai adaugă o dispoziție nouă:

c) când preotul nu îndeplinește dispozițiile ce i le împun legile țării, sau ordinațiunile ministeriale legale. Aici proiectul incopie și altă tendență, ce se urmărește și care lovește în cuprinsul concludului congresual, prin care s'a adaus, că biserica noastră să primească congrua. Dacă se dovedește, că preotul nu a împlinit o dispoziție a legii sau a unor ordinațiuni din cauza vre-unei dispozițiuni dela superioritatea sa bisericească, atunci guvernul poate împărți congrua direct el la toți preoții din eparhie. De ce pentru un caz

de conflict să iei dispoziții față de toți?

Acest proiect s'a pertractat deja în 19 Decembrie 1908 în comisiunea financiară a camerei ungare. Schimbări nu s'au făcut. Ungurii au cerut, că din congruă să nu se facă preoților *detrageri*; dară — după ce ministrul Apponyi și membrul Széll Kálmán au dat informațiuni, că detragerile la financiarile centrale sunt admise prin un normativ special, Ungurii a revocat.

La restricțiuni mai drastice și mai grele abia ne-am putut aștepta. Și încă poate nici nu s'au opri aici binevoitorii nostri legislatori, căci acest proiect n'are a face cu altul, pentru compunerea căruia acuma se cer datele de lipsă. Acela proiect intenționează a urma întregirea preoților acuma, după ce articolul de lege XXVII din 1907 ridică salariul învățătorilor cu calificățiune de IV gimnaziale la suma de 2000 cor. după un serviciu de 30 ani, pe când venitele preoților și cu VIII clase ating numai maximul de 1600 cor.

Deci probabil, că se va ridica și întregirea clerului la 1200 și 2400 și se vor statori și adause după anii de serviciu.

Concludând din experiențele trecutului ne putem pomeni, că din acest incident ni se aplică nouă straja la gură și nouă legături de mâni, iar la urmă ne vom pomeni și în curele, de nu ne vom mai putea mișca de loc.

Până la întărirea financiară a bisericeii noastre numai cuminenția preoților, tactul lor, și o creștere neescepționabilă ne poate scăpa de urmăriile năvălirii păguitoare, ce se vor descărca asupra capului nostru.

În asemenea împrejurări oare mai poate exista Român cu inimă, care să nu dorească *întărirea financiară* a bisericeii române??

FOIȘOARĂ.

Din trecutul poeziei și cântării bisericeii ortodoxe.

De Aurel Popoviciu, paroh.
(Urmare.)

Dar nu numai apocalipsul evanghelistului Ioan, ci chiar și unele din epistolele pauline cuprind în sine imne compuse de creștinii secolului apostolic, prin cari aceștia își exprimau simțămintele lor de iubire, de venerațiune față de ființa supremă, față de Dumnezeu. Astfel întâmplăm un imn în cartea cântărilor, cântărilor 5 vers 14, care are următorul cuprins: „Deșteaptă-te cel ce dormi și te scoală din morți și te va lumina Cristos.”

Multe asemenea s'ar mai putea aduce, prin cari s'ar adevărați, că începutul imnologiei creștine concade cu timpul constituirii primelor comunități creștine. Pentru a dovedi însă, că primele produse poetice ale creștinilor sunt flori simple, dar bine mirositoare, în cununa nevestejită a poeziilor bisericești, cred că sunt destule cele citate mai sus. Cu toate, că desputerile cântărilor bisericești concad cu timpul constituirii faptice a bisericeii lui Cri-

stos, cu toate că au existat cântări duhovnicești din cele mai depărtate vremi ale creștinismului, căci totuși de o adevărată imnologie, în sensul strict al cuvântului, numai în secolii următori celui apostolic poate fi vorba. Aceasta numai din acel binepriceput motiv, că numai în acest timp rump creștinii cu desăvârșire raportul intim de mai înainte cu iudovii, cari nici acum nu-și putură potoli ura neînfrănată față de ei, ci în antagonismul lor au mers așa de departe, încât, privind pe creștini de usurători ai legii lui Moise, începură a-i persifla în fel și chip, chiar și pe teritoriul străin, în afară de marginele Palestinei. Numai în aceste împrejurări creștinii încep a se compune independent de laudele legii vechi și de cântările lui Moise.

Pentru a putea percurge mai cu înlesnire timpul dezvoltării imnologiei și pentru a ne putea câștiga o iconă cât se poate mai completă asupra modului dezvoltării ei în decursul veacurilor, de necesar, ca acest timp al dezvoltării cântărilor bisericești, să-l împărțim în epoci mai mici.

În aceste chip ajungem la rezultatul, că mai lesne vom observa diferențele curente, de cari este stăpânită imnologia creștină în anumite vremi, precum și mai ușor și ne va fi cunoașterea împrejurărilor și momentelor mai însemnate, cari au avut o influență decisivă asupra dezvoltării ei.

Îl vom împărți deci în următoarele trei epoci: Epoca primă, dela întemeierea primelor comunități creștine, până în secolul al patrulea. Epoca a doua, din veacul al patrulea până la Ioan Damascenul, ultimul sfânt părinte în biserica orientală și cel mai însemnat sistemizător al învățăturilor evanghelice. Epoca a treia, dela Ioan Damascenul, regele poeziei și cântării bisericești (născut pe la finea secolului al șaptelea și mort înaintea sinodului ecumenic din 787), până în secolul al XI-lea, când poezia bisericească e completată pe deplin.

Din punct de vedere al dezvoltării poeziei și cântării bisericești, epoca primă e de cea mai mare însemnătate, pentru că în ea s'au făcut primele încercări pentru alcătuirea cultului creștin, prin compunerea de rugăciuni și cântări duhovnicești. Produsele poetice din această epocă sunt modeste, dar ele formează bazele adevărate pentru dezvoltarea ulterioară a cântării eclesiastice pe lângă scopul de a preamări prin ele pe Dumnezeu, au fost compuse și pentru învățarea celor ce veniau către botezul credinței creștine. Astfel poezia bisericească din primele ani ai creștinismului, în urma tendinței acestia de ași câștiga în contul iudaismului și păgânismului aderenți tot mai mulți, primește un caracter didactic.

Din acest timp și cu deosebire din anii post-apostolice multe imne s'au păstrat în forma lor originală, chiar și până

în zilele noastre, și cu toată probabilitatea, afară de cele ce le cunoaștem azi, sunt și mai multe, dar sunt din cale afară greu de cunoscut. Foarte ușor s'a putut întâmpla și cu acestea aceea ce s'a întâmplat cu imnele de mai târziu, cu deosebire cu cele din veacul al patrulea și al cincilea.

Imnografi posteriori adică le-au modificat, le-au prelucrat și așa dându-le la aparență o formă nouă, le-au cuprins în corpul altor imne, cu totul deosebite.

După cercetările mai multor bărbați cu renume pe terenul literaturii bisericești, un astfel de imn modificat este și doxologia cea mare: „Mărire ție celui ce ne-ai arătat nouă lumină, mărire între cei de sus lui Dumnezeu” până la „Invrednicește-ne Doamne în ziua aceasta” unde se începe un al imn.

Fiind acest imn foarte vechi și utilizat în biserică din cele mai depărtate vremi, să crede, că de acesta face pomenire și Pliniu în epistola sa, căă împăratul Traian, în care zice, că creștinii cântă lui Hristos un imn ca unui Dumnezeu. Imnele „Lumină lină” dela vecernie și „Imnul sfânt unul Domn Iisus Hristos” dela liturgie încă sunt creații din epoca aceasta. Imnologia acestei epoci se caracterizează prin un entuziasm religios curat și prin un avânt înălțat. Intre imnografi acestui timp, locul de frunte îl ocupă Ieroteiu, Iustin Martirul și filozo-

Cristos în mijlocul nostru!

Cuvinte de dragoste creștinească sunt acestea, rostite între frații slujitori la altarul Domnului. Fie frații chiar învrăbiți, când rostesc aceste cuvinte, îmbrățișându-se, fuge de cugetul lor toată răutatea, toată mânia, căci Christos — iubirea, a venit între dâșii, le-a alungat patimile lumești și ei alătura cu Cristos sunt ca ingerii din ceriuri.

Biserica întemeiată pe temelia iubirei, închipuește lumea întreagă, și chemarea ei este răspândirea iubirei în întreaga societate de pe suprafața pământului.

Cristos în mijlocul nostru nici odată n'a fost întâmpinat mai cu bucurie, ca atunci, când s'a născut din fecioara Maria, făcându-se om ca noi, căci ca om a vorbit cu făptura sa întunecată, cu omul, pentru a-l lumina.

Suntem în preajma nașterii Mântuitorului. Veniți deci din vreme să lăsam, să lăpădam toată răutatea, toată patima, toată dușmănia, și să ne îmbrățișăm ca frații, rostind cuvintele: Cristos în mijlocul nostru!

Toți suntem frați în Cristos, nu numai preoții slujitori ai altarului, ci și mirenii ca creștini, cari au primit pe Cristos odată cu botezul, pentru a le fi lumină în viață.

Lumina se aproprie, veniți să o întâmpinăm veselii, rostind: *răsărit'a lumii lumina cunoștinței*, — și adăugând: *pe pământ pace și între oameni bună voie*.

Straturile societății omenești sbuciumate în lupta vieții cu năcazuri de tot soiul, pe teren social, cultural, material, ba chiar politic, să se liniștească cu venirea Domnului, valorile mărei înălțate uneori în undulațiuni puternice până să răstoarne corabia, să înceteze, căci Stăpânul venind între noi, cu bunătate ne înfruntă: *puțini credincioșilor, nu vă temeți!*

Cristos fie în mijlocul nostru, tu îngrijat popor român! Pace și bunăînțelegere fie între noi, și ne vom mântui școala confesională. Puțină bunăvoință între conducătorii naturali, și vei învăța carte și la bătrânețe, pentru ridicarea prestigiului neamului românesc.

Cristos — lumina e aci. Cugetă-te la îndreptarea vieții o omule, lăpădând patima beției, lenei și indiferentismului. Imbracă-te cu arma trespăzării, crucea și a hărniciei. Cercetează acum școala adulților, unde preotul și învățătorul, pe lângă scris-cetiv, îți mai vorbește și de alte lucruri bune. Cei mai cu stare și cu învățătură, fie și mai puțin, nu lăsați să vină anul nou venitor, fără să vă abonați la câte o foaie românească, din care să cetiviți, să vă luminați, ear preotul să nu uite a induce în conștiință întâmplările anului 1908, care pentru istoria neamului vor fi de mare folos.

Răsărit'a lumii lumina cunoștinței! Preocupă-te cu Cristos a luminat pe pescari, făcându-i apostoli, — așa mai mult ca ori când, și mai cu deadinsul acum, când analfabeții neamului nostru trebuie să scoată din pescari apostoli ai mântuirii naționale, preoți și învățători, faceți să răsare a celor lumina cunoștinței.

Pe pământ pace! Vrajba, neînțelegerea dintre dascăl și preot să dispară în aceste zile grele de încercare pentru susținerea școlii confesionale și pentru instruirea analfabeților noștri. Circulariul

ful cu imnele lor entuziaste, Sfântul Ipolit, Clemente Alexandrinul și Nepos, episcopul Pentapolei, toți bărbați de valoare și cu renume pe terenul literaturii ecleziastice.

Toți acești imnografi pe lângă renumele ce și l-au câștigat prin aceea, că au fost stâlpi puternici ai credinței creștine într-un timp, când nori negri se iveau pe cerul bisericii lui Cristos, mai au și acel merit neperitor de a fi fost apostoli ai poeziei și cântării bisericești, pentru înaintarea căreia au avut de a lupta cu toate greutățile începutului. Pe acestea învățându-le, poeziei bisericești i-au croit un drum, care a dus-o la înflorirea epocii următoare.

Percepuțiunile înscenate de vechii jidovi și de lumea păgână în contra creștinismului, cu scopul de a-l sugruma încă pe când se afla în fașe, s'au dovedit de neputincioase în fața entuziasmului creștinilor de pe vremuri și au avut un rezultat tocmai contrar aceluia, pe care îl intenționaseră plămăntorii lor.

Creștinismul nu numai că n'a încetat de a mai fi, ci din contră, tocmai prin acele percepuțiuni, curățându-se de elementele netrebnece, cari intraseră în el numai din interes, începu o nouă viață.

(Va urma).

consistorului arhidiecezan pentru începerea școlii de adulți îngrăbi, încă în eara aceasta, să ne fie lege sfântă, și remunerație pentru acest lucru să nu ne trebue.

Cristos în mijlocul nostru! Să lăpădam toată grija cea lumească, și cu iubire să luminăm poporul românesc, barem acum în ceasul al 11-lea — căci Cristos — *iu birea*, se naște, El este în mijlocul nostru.

Nicolau Aron
paroh gr.-or.

Cultura meseriașului.

Sub acest titlu au apărut doi articoli în noua revistă „Munca”, care apare la Sebeșul-săseș, subscriși de domnul I. Băilă, cărora le-a urmat un al treilea, sub titlul „Ce facem” scris de un meseriaș.

Tonul în care au fost scriși acești articoli au produs o nemulțămire generală în cercurile meseriașilor noștri.

Di Băilă, după ce mai întâiu își exprimă nemulțămirea față cu procedura de până acum a reuniunilor întru sprijinirea și cultivarea meseriașilor, critică în modul cel mai aspru tot ce s'a făcut și lucrat până acum, fără de a lua în considerare împrejurările critice prin cari am trecut, fără a se gândi, că comite nedreptate față cu conducătorii acestora, față cu prezidenții, cari, după cum se știe, aproape toți sunt din clasa intelectualilor, și cari așa cred, nu din pofta de mărire, și nu urmărind scopuri egoiste s'au văzut îndemnați a-și sacrifica odihna și liniștea necesară, ci singur numai din convingerea, că fac o faptă bună, o faptă românească. Și aceasta nu li-se va putea tăgădui. Pentru că cunosc prezidenții, cari pe lângă multe alte jertfe, au adus chiar și jertfe materiale, numai și numai pentru a putea duce la isbândă cauza în serviciul căreia s'au pus.

Di Băilă critică mai ales teatrele și declamările. Roagă pe cetitori să-și revocă în memorie pe toți tinerii meseriași din cunoștințele lor, cari s'au distins prin teatre și declamări, și să se întrebe, ce s'a ales la urmă de ei? Apoi tot dsa răspunde, că cu puține excepțiuni cei mai mulți au rămas cărpaci, în meseria lor, iar alții s'au ruinat de tot.

Socot că în punctul acesta di Băilă s'a prea pripit cu osândă.

Va să zică după dsa aproape toți meseriași cari și-au permis luxul, la doi ani odată, a juca teatru, sunt cărpaci și ruinați de tot?!

Dee-mi voe di Băilă să-i spun, că în privința aceasta nu numai că greșește, dar comite chiar calomnie.

Ca unul, care am fericirea de a petrece între oameni de aproape 18 ani, nu-mi pot revoca în memorie vre-un meseriaș de acestia, pe care să-l fi ruinat declamările și teatrele din reuniuni. Nu cunosc nici un cărpaci sau scăpătat; din contră, aproape toți, cari s'au distins în declamări și teatre, s'au distins și ca meseriași vrednici și deștepți, și fac cinste clasei și familiei din cari fac parte. Pentru că aceeași minte ageră trebuie la învățarea meseriei ca și la învățarea altor lucruri prin cari poți escela.

Vor fi nu zic, și oameni scăpătați, căci „nu e pădure fără uscături”, dar sunt convins că pe acestia nu reuniunile i-au adus în acea stare, ci ei înșiși și-au croit-o.

Di Băilă e chiar și în contra ședințelor literare, pe cari, după exemplul reuniunii din Sibiu, le-au introdus și alte reuniuni. Dsa spune, că scopul reuniunilor nu e de-a crește teatraliști, nici declamatori, ci de a învăța pe meseriași a-și cunoaște meseria.

Da, așa este, recunosc și eu, și îl rog pe di Băilă și pe soțul dsale să recunoască și d-lor că reuniunile în direcția aceasta au și lucrat și lucră. Bine înțeles, nu i-a învățat meseria în înțelesul strict al cuvântului, pentru că nu a putut face aceasta; dar i-a învățat a și-o prețui și iubi, pentru că iubindu-o, să se silească a o învăța, nu în reuniune, ci în atelier.

Ședințele literare nu se mărginesc numai la declamări, în acestea se țin și vorbiri instructive, se țin prelegeri practice de către oameni luminați, de către profesori și alți intelectuali ai noștri, s'au ținut chiar și de către maeștrii noștri, cari nu-i învăța pe meseriași a declama, ci-i învăța a cunoaște lumea, a cunoaște chemarea ce o au în lume, căci numai cunoscându-o își vor putea da seama de ceea ce sunt.

E de prisos să mai insist asupra importanței ce o au aceste ședințe literare pentru înaintarea culturală și pentru întărirea meseriașilor. Cu ajutorul lor s'a îndeplinit și se îndeplinește una dintre cele mai importante probleme ale reuniunilor noastre: *răspândirea culturii*. Acestea formează tocmai aceace di Băilă spune că i lipsește meseriașului, anume: *Școala*.

De astfel de mijloace s'au folosit și se folosesc și alte popoare mai înaintate în cultură decât poporul nostru.

Ba vedem, că în timpul din urmă aceste ședințe s'au estins atât de mult, încât aproape nu e oraș și sat în care să nu se aranjeze, bine înțeles, unele sub un titlu, altele sub altul, în realitate însă cu aceleași mijloace.

Oa să se vadă și mai bine efectul acestor ședințe, efectul mijloacelor, cari s'au folosit la cultivarea meseriașului, mă provoc la numărul destul de însemnat al meseriașilor noștri, cari au luat sborul în lumea largă cu dorul ferbinte de a învăța și a se perfecționa, și întreb: unde s'a deșteptat în acești băieți răvna de învățatură? Cine i-a îndemnat pe ei să plece în lume, pentru a-și înmulți cunoștințele? Maeștrul acela străin, sau părinții sei sărmani? Nu dle Băilă, nici unul dintre aceștia. Imboldul acesta l-au primit ei în reuniuni. *Aici s'au cultivat, aici s'au oțelit* pentru drumul greu pe care au pornit.

Nu e aproape oraș mai de seamă în meserii și școale de meserii, în care să nu fi pătruns băieți de ai noștri, începând cu Budapesta și până la Paris etc.

Sunt de convingerea deci, că reuniunile n'au comis și nu comit nici o greșală prin ținerea de ședințe literare, cari după cum am arătat, numai folos au adus pentru ceice le-au cercetat.

Apoi dacă aceste reuniuni s'au mai îndelungat și cu teatre, n'au făcut-o cu scop de a crește artiști, ci au făcut-o cu scop de a avea în programul lor și puncte atractive, cari să le procure plăcere, să deștepte în membri interesul pentru reuniune. De oarece e știut, că una e a educa băieți cari sunt supuși poruncii și alta a educa oameni, asupra cărora nu ai nici o influență.

Nu sunt contra unei acțiuni care ar putea fi mai ducătoare la scop, Doamne ferește; sunt însă contra felului cum s'au pornit aceste acțiuni, pentru că se cuvine a da fiecăruia aceea ce este al lui. Se cuvine să cinstim pe înaintașii noștri și pe toți aceia, cari au lucrat și lucra la lumina, prosperarea și întărirea clasei noastre, și nu critica, ci dragostea și mulțămirea să fie tributul nostru de recunoștință.

După a mea părere, cât s'a putut s'a făcut între împrejurările de până acum. Și răul, că meseriași noștri nu se pot bucura de o soartă și mai bună, nu e a se arunca în căra reuniunilor, ci ele a se căuta acolo, de unde emanează, acolo în casa aceea soundă și sărăcoșioasă, din care ies cei mai mulți băieți de ai noștri. De aici se aduce durerea și năcazul la oraș, nu dela reuniuni. Căci e greu a clădi palate pe un teren nășipos.

Deci ce să facem?

Să cimentăm fundamentul, să îngrijim de meseriași din anul prim al uceniciei, nu prin foi însă, nu cu vorba, ci cu *fapta*, cum se face aceasta de către prezidentul reuniunii din Sibiu.

Să-i adunăm în orele libere în localul reuniunilor, să le cetim, să le vorbim și să-i îndrumăm la muncă și viață cinstită.

Să nu osândim pe nimenea înainte de a fi constatată vinovăția.

Să fim mai calmi în judecarea faptelor.

Să nu facem ca clopotarul, care chiamă oamenii la biserică, iar el își perde urma.

G. Poponea,

v.-prezidentul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Răscumpărarea felicitărilor de Anul nou în favorul Muzicului „Asociațiunii”.

Confirmăm cu mulțămire primirea următoarelor sume intrate dela P. T. Domnii: Iosif Sterca Șuluțu, prezid. Asoc. K. 10. Parteniu Cosma, dir. exec. K. 10. Dr. Liviu Lemény, adv. K. 10. Dr. Eusebiu R. Roșca, dir. sem. K. 10. Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit K. 10. Arseniu Bunea, secretar, K. 3. Nicolau Ivan, asesor consistorial K. 4. Nicolau Togan, protopop K. 3. Dr. Vasilie Bologa dir. școl. K. 3. Dr. Dumitru Stefan, avocat K. 3. Oct. C. Tăslăuan, secretar K. 3. În total K. 69.

Sibiu 29 Decembrie 1908

Prezidiul Asociațiunii:

Iosif Sterca Șuluțu

NOUȚĂȚI.

Perchisiție nouă la „Tribuna”. Marți după amiază s'a ținut o nouă perchisiție domiciliară la „Tribuna” din Arad. S'au căutat manuscriptele altor două articole de z'ar, publicate în luna Noemvrie. Va să zică, alte două procese noi de presă. Manuscriptele nu s'au găsit.

„Deșteaptăte Române”. În urma pertractării ținute în 19 și 20 Decembrie, tribunul regesc din Alba-Iulia a achitat pe toți acuzații din Blaj, cari au fost dați în judecată pentru cântarea, la o petrecere, a imnului „Deșteaptăte Române”. Apărarea auzăților a susținut-o domnul Dr. Iuliu Maniu, deputat dietal și domnul Dr. Camil Veșcan, avocat.

Atentatul din Blaj. Procurorul regesc a propus sistarea procedurii în afacerea cu atentatul din Blaj asupra pietrei libertății și asupra unei cruci, pe motivul, că nu există nici o urmă, de a putea descoperi pe făptuitorul acestei ticăloșii.

Prelegeri. Despărțământul din Brașov al „Asociațiunii”, unul dintre despărțământele, cari lucrează mai cu inimă, a ținut în zilele trecute prelegeri în trei comune. Au preles dnii Dr. A. Bogdan, Nic. Bogdan, N. Furnica și V. Neguțiu. La prelegeri, ținute cu siopticonul, a fost de față multă țărănime.

„Ștefan cel Mare”, piesă teatrală, lucrarea cea mai nouă a dlui Barbu Ștefănescu Delavrancea, promite a fi, după cum aflăm din București, un eveniment literar în viața teatrului național d'acolo. Drama, al cărei subiect i-l formează domnia din ultimii ani ai marelui voevod, se va reprezenta în primele luni ale anului ce se apropie. Cei ce au ascultat piesa aceasta, cetivă de autor acasă la dl Pompiliu Eliad, directorul teatrului, au rămas cu desăvârșire încântați, — și z'ic, că „Delavrancea a făcut din Ștefan cel Mare un erou shakespearean”.

Congregație. La ordinea zilei pentru congreagația comitatului Sibiu, convocată pe 30 Decembrie nou, la oarele 9 dimineața, sunt puse 64 obiecte de interes public. În această congreagație va răspunde vicecomitele comitatului nostru la interpellarea domnului Dr. Nicolae Comșa, adresată în rândul trecut, în cauze veterinare.

† Cardinalul Lecot, a decedat în Champery, unde sosise în bună dispoziție, venind dela Roma. După ce s'a retras în locuința care îi era destănată, la câteva minute a fost atins de apoplexie și și-a perdut conștiința, iar nu peste mult și-a dat sufletul.

Încreștinarea Mohamedanilor. Scriu ziarele maghiare, că e mare nemulțămirea printre mohamedanii din Bosnia și Herțegovina, din motivul, că preoimea catolică caută să-i încreștineze cu orice preț, mai mult cu sila decât de voie. Într-o comună au botezat doi copii de muzulmani, în contra voinței părinților, și tot așa și pe mai mulți alții, pe cari i-au ademenit cu diferite cadouri. O delegațiune de muzulmani se va plânge la locurile competente în contra acestei încreștinări cu de a sila.

Decorat. Protopopul gr. cat. al Timișoarei, dl George Trăilă, a fost decorat din incidentul împlinirii anului ei 50 lea de preoție, cu crucea de aur, pent-u merite.

Notar public arestat. În Budapesta a fost arestat notariul public regesc din Jászapati, cu numele *Pethes Pál*, care a defraudat suma de 20 mii de cor., apoi a fugit la Budapesta, unde a stat ascuns până acum, sub un alt nume fa's.

Memoria lui Darwin. În anul viitor, luna Iunie, universitatea din Cambridge va aranja o mare festivitate, din incidentul împlinirii centenariului dela moartea lui Darwin. La serbări vor fi invitate se particiope toate universitățile din lume.

Analfabet — milionar. În Cardiff a murit nu tocmai de mult un anumit Solomon Andrews, care a lăsat în urma sa o avere frumoasă de z'ace milioane, pe care decedatul și-a agonisit-o ca fabricant de pastete, fără să fi cunoscut însă scrisul și cetitul. A murit în etate foarte înaintată. Ce noroc, că nu a fost cetățean ung-r, pentru că în înțelesul proiectului noi de lege al contelui Andrassy, la noi ar fi fost milionar fără — drept de alegere.

Alegere de protopresbiter. La alegerea de protopresbiter, săvârșită ieri, Joi, pentru tractul Devei, a primit candidatul Adam Groza 31 voturi, Dr. I. Dobre 18 voturi și Oțoiu 11 voturi.

Urmasul lui Murawiew. Se scrie dela Petersburg, că în cercurile diplomatice de acolo se consideră ca fapt implinit, că urmaș al lui Murawiew, decedatului ministru plenipotențiar al Rusiei la Roma, va fi contele *Witte*, genialul bărbat de stat al Rusiei, care a legat convenția de pace cu Japonia, în condiții atât de favorabile pentru Rusia.

Darurile Maiestății Sale. Cu ocazia jubileului de șasezeci de ani de domnie împăratul și regele nostru a primit, cum scrie în gazeta vîeneză, multe mii de daruri, din toate părțile Austriei. Unele pachete purtau adrese simple: pentru împăratul *Francisc Iosif*, sau: iubitului împărat *Francisc Iosif I.*, sau multă domnului *împărat*, — scrisă fără nămărtogografie. Erau și persoane, care doreau cu tot prețul să fie primite în fața monarhului, și să-l cinstească deadreptul: așa, un țăran bătrân a adus niște ciorapi fini și calzi, numai *d'aceea, ca să nu răcească împăratul, dacă va merge la vânătoare*; alt țăran, din Galiția, a cerut audiență, ca să citească o odă jubilară de *șaptezecișapte strofe*, compuse de el însoși, anume pentru împărat. Din Tirol și Salzburg s'au trimis sute de statuete și cadre artistice cioplite. Nu lipsesc din colecțiunea, ce s'a îngrămădit la Burg în săptămînile trecute, nici compoziții muzicale festive, cu fel de fel de poezii. Lucrurile de mână femeiești ar putea forma o expoziție; îndeosebi interesante sunt lucrurile primite dela copii, însoțite de poezioare și scrisori naive cu: *domnule împărat!* Industriașii au trimis: ceasornice, bastoane, umbrele, ghete ș. a. Cele mai originale daruri sunt, cu toate acestea, cantitățile enorme de lucruri trimise în natură: vinuri, bere, poame, unt, ouă, castroave, ceapă, zarzavaturi, cărnățării ș. a., prin care țărani din departări au dorit să facă o bucurie Maiestății Sale din incidental jubileului.

Alegere de preot. Duminecă, în 7/20 Decembrie a fost în comuna bis. Vamabuzău, tractul Treisoanelor, alegerea de capelan. Totalitatea voturilor a intru în-o învătător și cler. abs. dl Ioan *Modroiu* din Vamabuzău.

In comuna Micoșlaca se va da în arândă în 20 Ianuarie n. 1909 casa comunală pe 3 ani, începând cu 1 Martie 1909. Casa e așezată în mijlocul comunei și are dreptul de cărcimărit, 3 odăi, grajd, culină de vară, pivniță și altele. Prețul de strigare 400 cor. Ne am bucura dacă am căpăta un român de treabă, — ne arde un om de bine de acolo, — ca să țină și boltă, căci în comună nu avem boltă și cred că ar face bună ispravă cu negoțul, căci comuna e curată românească, din vre-o 140 numere, iar Eyrei nu avem nici unul, căci am avut și abia ne-am putut mântui de ei, și acum nu ne putem închide ușa de ei, dar nu-i mai vrem.

Rehabilitat. Preotul slovac *Andrei Hlinca*, care își face osândă în temnița de stat din Seghedin, și a fost suspendat din partea episcopului seu romano-catolic, a fost *rehabilitat* în zilele trecute din partea congregațiunii papale.

La darurile de Crăciun ce se vor împărți de Reuniunea noștrilor români din Sibiu — între săracii soțtrii au mai dăruit: Preacuvioșia sa domnul Dr. Ilarion Pușcariu, arhimandrit și vicar arhiepiscopesc 5 cor.; Dr. Ioan Popp, c. și r. medic de stab superior penz. 2 cor.; Pentru dăruiri generoase apelează Comitetul Reuniunii.

Din Veneția inferioară ni se scriu următoarele: „Luni în 21 Decembrie în frunța comuna din comitatul Făgărașului, Veneția inferioară, s'a petrecut un act solemn. Locuitorii acestei comune au avut norocirea de a primi în sânul lor pe harnicul preot *George Tulbure* d.n. Vinștea inferioară, care în prohaba sa a înființat o tovărășie de consum, și vînzând foloasele ei, s'a simțit îndatorat a îmbărbăta și pe poporului din Veneția inferioară la întemeierea unei astfel de însoțiri. L'a adus însă în această comună îndeosebi recunoștința față de școala capitală din această comună, în care a primit primele rațe de lumină. În prezența inteligenței din loc și jur și în fața a vro 150 de frați de ai noștri a vorbit apoi atot de respectat despre însemnătatea acestei însoțiri, încât la urmă toți s'au simțit aplicați a intra în societate. Însoțirea deoi s'a înființat“.

Conferințele Asociațiunii. Duminecă în 27 Decembrie nou în sala festivă a Muzeeului Asociațiunii dl prof. A. Bratu va ține o conferință cu proiecțiuni de *va pînă a Raffae*.

Mănară eftină. Fabrica drezdană de motoare societate pe acții a avut un succes colosal la expoziția internațională de motoare din St. Petersburg, dintre toți exponenții, fabrica a fost împărțită cu cea mai mare distincție. — Nu s'a luat în considerare numai lucrul precis și materialul perfect ci și mănarea eftină, prin ce motoarele societății pe acții drezdane ocupă locul prim. Voim deci a atrage atențiunea tuturor cumpărătorilor de motoare asupra anunțului ce apare în numărul de față al foii noastre.

Nu crede că un rău trece dela sine. Dacă ești bolnav, trebuie să cauți momentan ajutor, căci o boală neglijată e un rău dublu. Tusa, durerea de piept, bale, lipsă de apetit, răgușală, asudarea nocturnă, slăbiciunea, adesea premerg boalelor grele. De se arată asemenea simptome nu întârzi, ci cere asemenea sirupul de miere de teiu alui *Ö kény*, care împiedecă tusa și scuiparea de sânge, desface perfect flegma, delătură asudatul nocturn, îmbunătățește apetitul, mărește greutatea corpului, ușurează răsuflarea, delătură insomnia și împiedecă lățirea unei boale mai cor. 3, sau o sticlă mare cu cor. 5, adresează epistola sau mandatul poștal la Farmacia apotecarului în Budapesta, *Io-sefsing 64.* Depot 90.

Fondul cultural.

Apelul I. P. S. Sale, Arhiepiscopul și Metropolitul nostru *Ioan*, în chestia înființării *fondului cultural* arhidiecezan, publicat în numărul 133 al ziarului nostru, a fost primit cu multă simpatie din partea întregii prese române; și cu toate că cuvintele călduroase ale I. P. S. Sale au fost adresate numai credincioșilor din arhidieceză, ele au încălzit inimile și ale altor Români buni și creștini adevărați din alte dieceze. Astfel aflăm, că ilustrul domn *Alexandru Mocsonyi*, care totdeauna a fost cel mai mare sprijinitor al tuturor instituțiilor noastre culturale, a grăbit și de astădată a oferi pentru fondul cultural proiectat frumoasa sumă de 5000 coroane, în 25 de acții de ale „*Luminei*“, bancă în înființare, plătite deja întregi. Mulțămim și noi dlui *Mocsonyi* pentru acest frumos dar, adus pe altarul culturii românești, al cărei marinos protector a fost totdeauna.

Cărți și reviste.

„*Biblioteca pentru toți*“, care se tipărește în București, a mai scos următoarele broșuri: Nr. 336, *Poezii de C. Negruzzi*, cu o notiță introductivă de *P. V. Haneș*. Pentru iubitorii de literatură, cari vor să cunoască și opera scriitorilor noștri mai vechi, și pentru tinerimea școlară, publicarea aceasta e cât se poate de bine venită. Volumul e precedat de admirabila introducere a lui *V. Alexandri*, scrisă pentru ediția din 1872 și de o notiță introductivă de dl *P. V. Haneș*, care a îngrijit și de publicarea acestui număr. Un bine vășut portret al lui *C. Negruzzi* însoțește volumul. Prețul numai 30 bani.

Nr. 241—342, *Scrisori de C. Negruzzi*. În aceste „*Scrisori*“ mai mult de cât în orice altă scriere a lui *C. Negruzzi* se pot aprecia minunatele calități stilistice ale celui mai bun dintre prozatorii noștri mai vechi. Iubitorii de literatură vor citi cu multă plăcere acest volum, iar tinerimea școlară în special va găsi în scrisorile lui *C. Negruzzi* cele mai frumoase modele de limbă românească. Prețul 60 bani.

Nr. 375—376, *Vicarul Din Walsfield*, celebrul roman al scriitorului englez *Olivier Goldsmith*, traducere de *Wully Ghil*. Romanul acesta de mai bine de un secol a încântat și încăntă pe cetitorii de pretutindeni, — căci a fost tradus în toate limbile, — atât prin teza morală pe care o dezvăluie, cât și prin figura admirabilă a pastorului protestant, d-rul *Primrose*, care prin puterea credinței înfruntă toate nenorocirile, și apare ca un simbol de bunădată și jertfă de sine, — e o scriere din cele mai morale. Romanul acesta e o

povestire, care farmecă prin realitatea simplă și naivă a personajilor și prin puterea analizei. Foarte moral, — el se recomandă tuturor, cu deosebire tinerimei. Prețul 60 bani.

Nr. 384, „*Privești din Natură*“, câteva din cele mai frumoase pagini ale marelui geograf *Al. von Humboldt*. Reformator al științei geografice pe care o așeză pe o temelie nouă, *Humboldt* se distinge prin răsădită putere de sinteză a unor cunoștințe vaste, ca și prin stilul său clasic și luminos și prin fraza sa de o respirație largă și puternică. S'ar părea — ce tind capitolul „*Despre stepe și deșerturi*“ — că autorul plutește pe deasupra marilor privești ale pluteții noastre, pe care le descrie în trăsături largi și adânc simțite. Capitolul despre „*Cataractele Orenocului*“ ne duce în singurătățile *Guyanei*, în mijlocul naturii primitive. În special oamenzilor mături, cu o viață sufletească bogată, le dăruiește autorul aceste descrieri, ca un balsam binefăcător. Nu e mai puțin adevărat însă, că ele pot forma o lectură din cele mai alese pentru elevii din licee, cari vor găsi întrănselu o hrană pentru imaginația și în genere pentru mintea lor. Prețul 30 bani. De vânzare la mai toate librăriile. Catalogul complet al acestei „*Biblioteci pentru toți*“ a se cere librăriei editoare *Leon Alcalay București*.

Din public.*)

Răspuns la o întămpinare.

Onorată redacțiune! În numărul 132 ex 1908 a „*Telegrafului Român*“ publicați Dvoastră răspunsul reviste „*Protopop*“ al Brașovului pentru dat de „*Tara Noastră*“ în cunoscuta cauză referitoare la alegerea congresuală din cercul electoral al Brașovului.

Având în vedere, că în acest răspuns al său dl protopop afirmă niște lucruri și exprimă niște păreri despre mine, cari sunt, nu numai absolut neadevărate și greșite, ci totodată și foarte vătămătoare pentru mine, între altele și de aceea, pentru că eu — adevărat că fără voia dlui protopop! — sunt deputat în sinodul protopopesc al Brașovului, deputat în sinodul arhidiecezan ales tot din cercul Brașovului și în fine deputat în congresul nostru național-bisericesc. Am deci din foarte multe motive inevitabilă datorință morală, ca să îl desmintesc pe dl protopop radical și fără amănare, și în același timp mai am și indiscutabilă îndreptățire, ca atât în virtutea legilor pozitive în materie de presă, cât și în vătămarea postulatelor de bunăconștiință ziaristică, să cer și să obțin dela Dvoastră publicarea grabnică a rectificărilor mele.

Reflecțiile mele constau din următoarele constatări și reflexiuni:

a) Dl protopop afirmă, că acei stimăți cari m'au candidat pe mine de deputat congresual în cercul Brașovului ar fi avut intențiunea de a rade de cineva și de-al trage pe sfoară. A aflat însă de oviință a nu spune și numele acelor domni. Le comunic eu cetitorilor „*Telegr. Român*“ că acei domni sunt: a) preoții: Dr. Vasile Saftu, Ioan Prîșcu și Romul Verze b) mireni: Andrei Bărsăneanu, Nicolae Bogdan, George Dima și Virgil Onișu, profesori, împreună cu dl Iosif Pașcariu, avocat. Cred, că simpla amintire a numelui lor ajunge, pentru că nici un om de omenie și de bunăcredință să nu le poată atribui intenții frivole în legătură cu candidarea mea de deputat congresual.

Afară de aceasta mă mai provoc și la faptul, că la consultarea de candidare a dlilor de mai sus, a participat și dl avocat Ioan Lengeru dela început până la sfârșit și că tot dănsul a indicat destul de limpede în „*Gazeta Transilvaniei*“ Nr. 233 ex. 1908, că unde este de a se căuta intențiunea de a trage pe sfoară și de a rade de cineva, precum și aceea, că cine poate fi cel tras pe sfoară și de răs!

Prin urmare nu este vorba de vre-o neorientare și de nepricepere, cînumai de sinceritate și de bună credință.

b) Dl protopop mai zice textual: „Eu prețuiesc pe dl Vlaicu mai mult decât pe celalalt candidat (Dr. N. Vecerde) care dacă n'ar avea funcțiunea ce o are acum, în tot protopopiatul meu, n'ar căpăta nici un singur vot și care are curajul să abuzeze de poziția lui trimițându-și avocatul prin protopopiat în ziua alegerii, iar oare câtează să se pretindă, ca oameni, cari votează, să se ridice în picioare, doar doar se vor înfrica.“

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacțiunea nu primește răspunderea.

Din parte-mi obiecțiunez și constat următoarele:

1. Iau spre știre cu plăcere și sinceră satisfacție faptul, că pe dl V. Vlaicu Voina prețuiește mai mult de prot. Vasile decât pe mine și declar pe cuvântul meu de onoare, că nu mi-ar conveni de fel, dacă cumva s'ar afla cineva să crează că dl V. Voina mă prețuiește și pe mine ca pe dl A. Vlaicu sau — Doamne ferește! — eventual mai mult pe mine decât pe el. Ba, așa fi chiar neliniștit și așa protesta în contra unui asemenea lucru!

2. Mărturisesc și recunosc, că nu știu și n'ași fi în stare să afl, dacă alegătorii mei mi-au descumpus sau nu îndivitorul marea morală, și dacă da, apoi, că cine și câți dintre ei au făcut deosebirea deoparte între întreaga mea ființă împreună cu toate însușirile mele morale și intelectuale, între cari și însușirea de a fi un om absolut independent de biserica mea strămoșească, dar totodată un fiu muncitor, credincios, cinstit și devotat al ei, iar de altă parte între faptul, că afară de acestea conducătorii mei sunt și dirigentul adecă conducătorul eseului al filialei „*Albina*“ din Brașov, și în fine că cine și câți alegători s'au hotărât să mă onoreze cu voturile lor pentru una sau pentru cealaltă parte a ființei mele, sau pentru amândouă, adecă pentru întreaga mea ființă.

Dar dacă s'ar fi gândit dl V. Voina și la sine însuși, și dacă s'ar închipui debrăcat atât de funcțiunea de protopop al Brașovului, cât și de paroh la biserica Sf. Nicolae din Brașov-Scheiu — ceace nu este o imposibilitate chiar absolută! — ar fi trebuit și ar trebui să ajungă la concluzia, că el ar cădea în o stare din toate punctele de vedere cu mult, cu foarte mult mai rea, mai miserabilă și mai deplorabilă, decât își închipue și eventual dorește pe seama mea starea, în cazul, când n'ași mai fi dirigentul „*Albinei*“, o funcțiune aceasta în care dl protopop vede o mare și fermecătoare putere!

De altfel dl V. Voina a riscat mai mult o neocotită decât îndrăzneală afirmăție, când a zis, că eu n'ași căpăta nici un vot din protopopiatul lui (!) dacă n'ași fi dirigentul „*Albinei*“. Cu asemenea afirmații ar fi trebuit să aștepte de protopop până când nu voi mai fi dirigentul „*Albinei*“, pentru că acum eu am tot dreptul ca să-i spun și fi și spun în față, că eșind cu așmena afirmații în publicitate, a spus și spune numai niște „*brașovane*“, adecă minciuni și scornituri *) și el nu mi poate dovedi contrarul!

Așadar este evident, că dl V. Voina s'a băgat el însuși în un impas, din care deocamdată în mod cinstit nu poate ieși!

Afară de acest impas mai este ceva! Dl V. Voina a confundat și confundă încrederea alegătorilor din cercul Brașovului cu propria sa încredere față de mine, pe când acestea sunt două lucruri foarte deosebite unul de altul! Eu nu discut cu dl V. Voina asupra încrederii pe care o au sau nu o au alegătorii mireni în mine, dar insist pușin asupra încrederii, pe care o avea odinioară în mine încrederea dl protopop V. Voina, precum și asupra neîncrederii lui de acum față de mine și asupra onora dintre motivele acestei neîncrederi.

Eu sunt dirigentul „*Albinei*“ și trăiesc în Brașov dela începutul anului 1903. Tot de atunci este și dl V. Voina protopop al Brașovului.

În primăvara anului 1904 m'au ales de primată alegătorii din cercul Brașovului de deputat la sinodul arhidiecezan și anume fără contra candidat, dându-mi toate voturile lor, vr'o 1000 de voturi cu totul.

În primăvara anului 1906 m'au ales aceiași alegătorii a doua oară de deputat la sinodul arhidiecezan dându-mi de cele mai multe voturi dintre cei patru candidați la două mandate. Proporția era: Dr. N. Vecerde 1275. Arsenie Vlaicu 1242. Andrei Bărsăneanu 936 și N. Sulică 365 voturi!

Din acestea se poate vedea, că neîncrederea dlui protopop V. Voina față de mine sau nu exista sau nu era încă pronunțată, încât era ori putea fi vorba de a se influența cu ea încrederea alegătorilor mireni.

Luni în 5 Martie n. 1906 între oarele 9—10 a. m. a venit dl V. Voina însuși în biroul meu dela filiala „*Albina*“ și m'a asigurat, că eu mă afl în eroare dacă cred, că el mi-ar fi dușman, pentru că de fapt el nu-mi este dușman. Ca dovadă a învoat faptul, că el a recercat și imputernicit în toamna anului 1905 pe dl Cornel G. Aiser, pe atunci cassar al filialei „*Albina*“, ca să mi aducă la cunoștință, că el, adecă dl V. Voina, își onore mie mandatul de deputat la congresul național-bisericesc, din cercul electoral al

*) Vezi: „*Dicționar român-maghiar*“, de Ioan Gheție. 1896.

Braşovului pentru periodul 1906—1908. In-
trebat dl C. Aiser asupra acestui lucru, l-a
reprodus și confirmat și din partea sa, și
anume între martori!

In conștățire cu prietini și aderenții
mei din Braşov și jur, eu n'am voit să can-
didez în 1905 la mandatul de deputat con-
gresual din cercul Braşovului și anume
numai din conșiderare cătră dl Ioan Len-
geru, care reprezentase acest cerc vr'o 24
de ani și care era și atunci cel mai che-
mat candidat. N'am candidat, cu toate că
am fost invitat să candidez și d'n par-
tea unei conferențe a prietinelor mei din
Sibiiu, ceea ce pot dovedi în tot momentul.

De ofertul dlui V. Voina făcut pen-
tru alegerea din Octomvrie 1905 am aflat
numai în Martie 1906 și anume tot dela
dl V. Voina și dela demnul seu prietin
C. Aiser!

Acum se impune dela sine întrebarea,
că cum s'a făcut de totuși nu dl Ioan Len-
geru s'a ales de deputat congresual în
1905, ci dl A. Vlaicu, cu toate că dl I.
Lengeru a afirmat și în 1905 ca și acum,
că are spriginul dl V. Voina — iară eu
atunci n'am candidat ca să îl „degajez“?
Asupra acestui lucru să mai meditez și
dl I. Lengeru, doar află dânsul, că unde a
fost intenția de a trage pe cineva pe sfoară
și apoi a râde de el!

Eu rețin și constat numai faptul măr-
turisit de însuși dl V. Voina și confirmat de
C. Aiser, că în Martie 1906 eu aveam încă
încrederea dlui V. Voina! Imprejurarea, că
n'am reflectat la ea, mă privește numai pe
mine.

In privința aceasta mai produc încă
o probă semnificativă.

Mercuri în 14 Martie nou 1906 zăcea
dl Petru Nemeș, fost notar public și mem-
bru în direcțiunea „Albinei“, în agonie.
Să știa în Braşov, că venerabilul bătrân
nu mai scapă de moartea, care a și urmat
în aceeași zi pe la 4 oare p. m.

In aceeași zi, dar înainte de amezzi
pe la 9 oare s'a prezentat în biroul meu
de dirigent un vechiu conșcolar și coleg
al meu, care era și mi se pare că este și
de prezent un prețin și binevoitor și al
dlui V. Voina, și mi-a comunicat, că eu aș
putea împăca și sista prin un singur lucru
toate certele și neînțelegerile din Braşov,
câștigându-mi totodată un mare titlu de
glorie. Foarte curios de acest lucru am in-
zistat, ca să mi-l comunice și el mi l'a co-
municat.

Lucrul acela, cu atâta putere magică,
ar fi fost, ca eu, în calitatea mea de diri-
gent și conducător executiv al filialei
„Albinei“ nu numai ca să nu combat aleg-
erea dlui V. Voina în direcțiunea „Al-
binei“ împreună cu designarea lui de de-
legat al aceleia pe lângă filiala din Braşov
în locul ce o să devină vacant prin
moartea regretatului Petru Nemeș, — care
atunci nici nu murise, — ci chiar să re-
comand și să înlesnesc venirea dlui V.
Voina!

Ei! Eu i-am comunicat conșcolaru-
lui și colegului meu, că eu, în cât atârna
și dela mine, voi combat din toate pu-
terile și voi face tot posibilul admisibil,
ca dl V. Voina să nu poată intra nici
odată în direcțiunea „Albinei“, până mai
stau și eu în legătură cu ea. Totodată
l-am autorizat pe vechiul meu coleg ca
acest lucru să i-l spună și dlui V. Voina,
și am puternice probe, că el i-le-a și spus!

Eu n'am vot în direcțiunea „Al-
binei“ și cine cunoaște bine organismul a-
cestui institut, știe foarte bine, că eu nu
pot face tocmai lucruri mari în această
privință.

Atâta însă totuși mi-a succes, ca
până acum să-l țin pe dl V. Voina la di-
stanța cuvenită de „Albina“, ceea ce însă
nu este de a se căuta în puterea mea de
dirigent — pe care a crezut-o și se vede
că o crede încă atât de fermecătoare dl
V. Voina — ci mai mult în slăbiciunea
adeacă nepotrivirei dlui V. Voina de a fi
membru în direcțiunea „Albinei“.

Fapt este și rămâne, că după regreta-
tul P. Nemeș n'a venit în direcțiunea
„Albinei“ dl V. Voina, ci regretatul Si-
meon Damian, și după acesta iar nu dl
V. Voina, ci dl Iosif Pușcariu, pe când eu
posed probe materiale, că dl V. Voina a
făcut tot posibilul ca să vină el.

Acestea sunt motivele pentru cari a
crezut și crede dl V. Voina că funcțiunea
de dirigent este așa de puternică, încât
fără ea eu însumi n'ași fi nimic. Dar se
înșală în calcul, pentru că cei vre-o 2000
de alegători mireni nu au aspirat și nu
aspiră să ajungă în direcțiunea „Albinei“
ci sunt cu totul oameni independenți
de ea.

Apoi n'a fost vorba nici înainte de
Martie 1906 și nu este vorba nici acum
de încrederea dlui V. Voina în mine, pen-
trucă el nu este acționar sau deponent al
„Albinei“ și prin urmare nu are absolut
nici un drept de control asupra mea. Ci

a fost și este vorba de încrederea mea în
el, pentru că el a fost și este funcționar
bisericesc, iar eu am fost și sunt încă
membru al corporațiilor bisericești, cari
pot să exercitez, și de fapt exercitez, un
control legal asupra lui. Eu însumi mi-am
luat voia ca și personal, dar se înțelege
în calitate de deputat! — să-l controlez
pe dsa.

Anume în sinodul protopopesc din
Martie 1908 am arătat și dovedit, că n'a
administrat corect averea parohiei Baci-
falu, iar în sinodul arhidiecezan din 1908,
am prezentat o interpelație care este deja
publicată în „Protocolul sinodului de pe
a. 1908“ sub nr. 51 ex 1908. Cercetarea
cuvinită este tocmai în curgere.

Acestea sunt unele dintre antece-
dențele faptice, cari au creat și caracte-
risează destul de limpede actualul raport
dintre mine și dintre dl protopop Voina.
Din acesta precum și din faptul, că aleg-
ătorii din cercul Braşovului și anume
partea mai inteligentă și mai luminată a
lor, pe lângă toată agitația și acțiunea
desfășurată de dl protopop V. Voina și
de tovarășii sei de interese cu o foarte
bine cunoscută patimă contra mea, totuși
m'au onorat cu 472 voturi, se poate con-
vinge ușor ori și cine, că afirmația dlui
protopop este nu numai preocupată și gre-
șită, ci totodată jiguitoare pentru mine.

3. In fine constat, că dlul Emil
Dan nu este avocatul meu, cum afirmă
dl V. Voina, ci este avocatul institutu-
lui „Albina“, iar aceasta încă nu este a
mea, dupăcum crede dl V. Voina, că pro-
topopiatul Braşovului ar fi al lui.

După cât am aflat dl Dr. Emil Dan
a fost într'adevăr în parohia Feldioara,
când s'a făcut alegerea congresuală, dar
nu singur, ci împreună cu dl profesor Ni-
colae Bogdan, care în calitatea sa de de-
putat al sinodului arhidiecezan știe tot
așa de bine ca și mine de câte și ce fel
de isprăvi sunt capabili doi învățători din
aceea comună!

Nu este adevărat că, fie dl Dr. Dan
sau fie dl prof. Bogdan, ar fi pretins ca
străini ca alegătorii să se scoale când vo-
tează! Dacă ar fi făcut asemenea lucruri,
fie sigur dl V. Voina că n'ar fi căpătat dl
A. Vlaicu 100, iar eu numai 23 de voturi.

Dl V. Voina a spus și spune și în
privința aceasta un neadevăr.

Braşov, în 4/17 Dec. 1908.

Cu toata stima:

Dr. Nicolae Vecerdea

ECONOMIE.

Pentru cultivătorii de pomi.

Vestim obstea noastră, că subscrisul
comitet a luat hotărârea să procure pen-
tru primăvara anului 1909 mai multe mii
pomi altoiți, pe cari să-i pună în vânzare
cu preț redus.

Pentru a ne orienta la procurare,
rugăm pe toți aceia, cari doresc să se
providă cu altoi să binevoiască a ne aduce
la cunoștință cel mai târziu până la 20
Ianuarie n. 1909, numărul altoiilor de cari
au trebuință și soiul lor.

Potrivit ar fi, ca înștiințările să se facă
colectiv, anume, ca preoții sau învățătorii no-
stri să conscrie pe economii din comunele
lor și să ne înainteze până la data indi-
cată declarațiunile.

Sibiiu, 23 Decemvrie 1908.

Comitetul central al „Reuniunii ro-
mâne de agricultură din comitatul Sibiiu“.

Pantaleon Lucașă
prezident.

Vic. Tordășianu
secretar.

Teatru german.

Vineri: Hussarenfeber, comedie.

Răceli grele

și tusă se depărtează imediat la luarea ali-
nătoare și întăritoare Emulsiuni a lui SCOTT.

SCOTT



Veritabil numai
cu această marcă
— Pescarul — ca
semnul garanției
al experiențelor
lui SCOTT.

e atât de plăcut la gust, încât toți
cari nu pot suporta obicinuia un-
soare de ficat iau

Emulsiunea lui SCOTT

cu ușurință și plăcere Afară de aceea

Emulsiunea lui SCOTT conside-
rabil mai folositoare. 6 (270) 3—5

Prețul sticlei originale cor. 2-50.

Se găsește în toate farmaciile.

Răniri

de tot felul trebuie cu îngrijire păzite
contra necurdărilor

căci prin aceasta și cea mai mică rană se
poate preface în rană rea și greu vindecabilă.
De 40 ani numita alifă muietoare: alifă de
casă de Praga, e un mijloc de legat demn
de încredere. Aceeași apă rănilor, alină aprin-
derea și durerile, are efect bun și grăbește
vindecarea.

Zilnic expedițiuni postale.

1 Dosă 70 bani. Se expe-
dează franco în toate păr-
țile monarhiei Austro-Un-
garie contra trimiterii prin
mandat postal a Cor. 3-16
4 Dose, a Cor. 7—10 Dose.

Toate părțile ambalajei poartă marca legală
(343) 3—20 de apărare.

Depot general:

B. FRAGNER, furnisor c. și r.
Farmacia „LA VULTURUL NEGRU“,
Praga, Kleinseite 203, Colțul str. Neruda.
Depozite în farmaciile Austro-Ungariei și la
I. v. Török, Dr. L. Egger și I. Egger, farma-
ciști în Budapesta.

Editura de artă Ios. Drotleff, Sibiiu

Dar de Crăciun!

Ca potrivit dar de Crăciun se recomandă pro-
curarea unui exemplar:

Album familiar

lucrat de Dr. Frideric Schuller.

Legătură elegantă în pânză și cu
margini aurite 3 coroane, plus
— porto postal 20 fleri. —

Albumul acesta, apărut și în limba ro-
mână, are menirea de a cuprinde momentele
mai însemnate din viața familiei și a cultiva
astfel cultul familiar, aproape pretutindena
neglijat. Pe lângă o prefăță frumoasă cuprinde
rubrici pentru date cu privire la soții căsăto-
riți, la copii, la părinți soților, la străbunii
soților, la frații și surorile soților, apoi ono-
masticile și zilele nașterii în familie, cum și
foi albe pentru cronica familiei. De încheiere
se află un adaus, în care se dă deslușiri asu-
pra anunțurilor ce sunt a se face în cazul unei
nașteri sau deces (moarte) în familie.

Albumul familiar cu o cronică familiară
chiar și mai defectuoasă, are și valoare edu-
cativă mare. Fiecare copil sau nepot cu oară
care indușoare va răsfoi în comunicările fă-
cute și limpezite încâtva prin lămurirea raze-
lor din trecutul familiei. Foarte adeseaori va
putea scoate pentru sine experiență de viață,
curaj nou, speranță nouă, ca să se întărească
în lupta pentru traiu.

Pentru aceea nimenea să nu se sustragă
dela mica oboseală de a purta cronică pentru
familia sa. (381) 1—3

A se procura dela firma de mai sus.

Nr. 13.836 Plen. [367] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de econom în
seminariul nostru arhidiecezan se publică con-
curs cu termin de 10 de zile dela prima pu-
blicare în ziarul arhidiecezan „Telegraful
Român“.

Concursa pot credincioși greco-orientali
români cu practică în ale economiei; prefe-
riți vor fi preoții ortodocși români văduvi sau
fără familie.

Emulmentele sunt:

1. Proviziune întreagă și locuință în se-
minariu.
2. Remunerațiune în bani de 600 cor.
anual.

Cererile instruite sunt a se înainta în
terminul indicat la Consistoriul arhidiecezan.
Condițiunile speciale se pot afla la Di-
recțiunea seminarială.

Sibiiu, 1 Decemvrie st. v., 1908.

Consistoriul arhidiecezan.

Crăciunul 1908!

Cele mai bune, mai fru-
moase și mai ieftine

„Bomboane pentru pomul de Crăciun“

se capătă numai în Cofetăria
lui Stattin.

120 bucăți a 2 bani, pentru Cor. 2—
60 " " 4 " " " 2—
40 " " 6 " " " 2—

(368) 2—3

Copiiilor și oamenilor cari

TUȘESC

prescriu medicii cu rezultat sigur

THYOMEL SCILLAE

un mijloc ce delătură flegma, alină și lini-
ștește tusa convulsivă, ușurează răsuflarea.
Sute de medici și au dat deja bune pă-
reri despre surprinzătorul efect al Thymo-
mel Scillae-i la tusa măgărească și a altor
specii de tusa convulsivă.

Rog întrebați medicul Dtră.

1 Sticlă Cor. 2-20, franco contra trimi-
terii prin mandat postal a Cor. 2-90, 3 Sti-
cle a Cor. 7—, 10 Sticle a Cor. 20—.

Fabricare și depot general:

FARMACIA LUI B. FRAGNER
furnisor c. și r.

Praga III. Nr. 203 și la I. v. Török, Dr. L.
Egger și I. Egger, farmaciști în Budapesta.

Atenție la numele Pre-
paratorului, fabricantu-
lui și a Marcei de apă-
rare.

(345) 4—20

Nr. 676.

[373] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului al patrulea
de învățător la școala din Luncrăm, se
publică concurs cu termin până la 30 Decem-
vrie a. c.

Salariu anual cor. 600. Relut do cuar-
tir și grădina cor. 60. Salariul se va întregi
la minimul legal prin ajutor dela stat.

Concurenții să-și aștearnă cererile in-
struite coform noromelor din vigoare, în ter-
minul deschis, subsemnatului oficiu protopresb.

Sebeș, 3 Decemvrie 1908.

Oficiul protopresbiterial al Sebeșului.

Sergiu Medean.
protopresbiter.

Aviz!

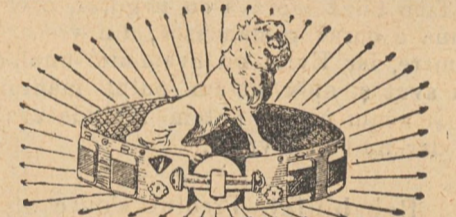
La Pârv Todor în Ternova,
comitatul Arad, Nrul. casei 15, se
află de vânzare tot felul de

altoi de vițe americane,

se vând și uscați cu rădăcină și fără
rădăcină, după dorință. (293) 9—10

Chiar dacă ar costa multe parale

tot ar trebui să cetească toată lumea comu-
nicatul scris în limba populară, pe care l-a
publicat institutul Elektro-Vitalizer. Fără a
mai cruța oboseala și cheltuelile resumează pe



baze științifice problemele fundamentale a vin-
decării prin electricitate și descrie pe cel mai
ideal factor al acesteia aparatul

„Electro-Vitalizer“

în Ungaria nu s'a dat până acum publicității
o asemenea carte, de aceea atragem atențiunea
acelora cari suferă de o slăbiciune generală a
nervilor, de slăbiciune sexuală, de insomnie,
de dureri de cap, de dureri în spate, digestie
defectuoasă, anemie, parilisie și neuralgie să
cetească această carte interesantă și vor învăța
din ea multe lucruri științifice. (366) 4—4

Această carte o poate căpăta oricine
gratuit și porto-franco, în plic închis, dacă
se provoacă la acest z'ar și fără nici un obli-
gament. Iar dacă ne cercetează le arătăm cu
plăcere modul nostru de vindecare și le espli-
căm avantajele aparatului Electro-Vitalizer.

Inst. de consult. med. Electro-Vitalizer
BUDAPEST, Károly-körut 2 félem. 56.

Cupon pentru o carte gratuită.

Inst. de cons. „ELECTRO-VITALIZER“
medicale Budapest, Károly-körut 2, félem. 56.

Vă rog să-mi trimiteți gratuit și porto-franco
în plic închis opul despre

Modul modern de vind. cu electricitate.

pentru {bărbați {volumul care nu-l
{dame {dorți trebuie șters.

Numele

Adresa

Facem atent

pe ori care, când tușește, e răgușit, plin cu bale sau fără apetit, dacă simte o scădere a greutateii corpului, când asudă noaptea, de se simte slăbit și sleit de puteri sau de observă aceste semne periculoase la vre-nn membru al familiei nu e consult a experienta cu medicamente ci să comandem **Sirupul de miere de teiu a lui Örkény** imbutățește apetitul și delătură asudatul obositor de noaptea. A fost distins la expoziția engleză cu medalia de aur. O sticlă de probă costă 3 Cor., o sticlă mare 5 Cor. și 3 sticle mari 15 Cor. franco prin ramburs sau contra trimiterii banilor (338) 3—10 înainte. A se comanda dela unicul fabricant:



Farmacia „APOSTOLULUI” a lui Örkény, Budapesta, Iosefsring 64, Depot 90.

Arverési hirdetés.

Szebenvármegye nagydísznői járásába bekebelezett Felsősebes község tulajdonát képező Riu völgybe hajló mintegy 72° 2 kat. holdnyi erdő területen szakértőleg megbecsült 6408 m 3 bükk hasább fa 2848 m dorongfa 1909 évi január hó 9 én délután fél 4 órakor Felsősebes község íródjában zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen fog eladtni.

Kikiáltási ár 3774 kor. Bánatpénz 377 korona.

Utőajánlatok figyelembe nem vétetnek. Irásbeli zárt ajánlatokhoz a kiirt bánatpénz csatolandó. Az általános árverési és szerződési feltételek alólirt főszoigabirónál és a köz-égi előjárásánál megtekinthetők.

Nagydísznőd, 1908 évi december hó 14-én.

Dr. Schuster s. k.
főszoigabiró.

(369) 2—2

Nr. 4009/908 VIII.

[372] 1—2

Publicațiune.

Marti în 12 Ianuarie 1909 la 9 ore a. n. se va ținea pertractarea verbală și închisă a ofertelor înaintate pentru darea în întreprindere a clădirei unei casei me pentru o diviziune de cavalerie la magistratul orașului Szászsebes.

Conform preliminarului de spese sunt statorite pentru lucrări următoarele sume:

1. Pentru lucrările de pământ și zidărit 368.089 cor. 26 fil.
2. Petru lucrările de petărit 14.661 cor. 80 fil.
3. Pentru lucrările de bândășit 138.811 cor. 8 fil.
4. Pentru lucrările de tincherit 28.759 cor. 86 fil.
5. Pentru lucrările învălitoareii cooperișelor 33.397 cor. 59 fil.
6. Petru lucrările de măsurit 43.978 cor. 64 fil.
7. Pentru lucrările de lăcătușerit 56.363 cor. 84 fil.
8. Pentru lucrările de sticlărit 6504 cor. 2 fil.
9. Pentru lucrările de văpsitorit 14.615 cor. 7 fil.
10. Pentru lucrările de colorit 14.267 cor. 39 fil.
11. Pentru lucrările de pardosit 13.521 cor. 99 fil.
12. Pentru lucrările de liferări 59.045 cor. 52 fil.
13. Pentru lucrările scaunului de fer pentru cooperișuri 18.576 cor. 80 fil.
14. Pentru lucrările de asfaltat 2882 cor. 28 fil.
15. Pentru lucrările de padiment cu legnolth 5574 cor. 40 fil.
16. Pentru lucrările de betonat cu fer 1417 cor. 80 fil.
17. Pentru lucrările de apaduct 17.557 cor 11 fil. Total 838.024 cor. 45 fil.

Ofertele se pot face pentru toate lucrările, sau numai pentru una, sau mai multe grupe din cele amintite mai sus.

Vadiul e statorit cu 2% computate după spelele grupe respective.

Planurile și condițiunile de spese, precum și condițiunile de concurență generală și special se pot vedea cu excepțiunile zilelor de Duminecă și sărbători zilnic în timpul orelor de oficiu la magistratul orașului Szászsebes, dela care se pot cumpără condițiunile de licitațiune cu prețul de 2 cor.

Szászsebes, la 10 Decembrie 1908

Magistratul orașenesc

Pășune.

Pe o moșie de 2200 jug. în Kresztamenes (p. Nados) c. Aradului se primesc 2—300 oi la pășune de iarnă sau și pe întreg anul pe lângă plată ieftină. Aici este clima mai domoală ca în Ardeal, câmpul este numai în ierni grele acoperit de un strat subțire de nea așa că mai toată iarna pot oile, ba și alte vite paște la câmp. Puținul nutreț de care vitele ar avea lipsă preste iarnă se produce pe moșie și se poate cumpăra cu preț moderat dela proprietar. Și acum este fân bun de rit, paie de grâu și ovăs de vândut.

Oierii s'ar putea deci stabili aici pe mai mulți ani cu turmele lor. Produsele se pot valora ușor și cu preț în loc sau în jur:

(375) 1—1 Ioan Urs de Margina
proprietar.

Licitațiune minuendă.

Pe baza planului și paeliminariului de spese aprobat din partea Prea Ven. Cons. Arhid. cu datul de 12/25 Iulie 1908 Nro 8063 Epitr., prin aceasta se publică concurs, de licitațiune publică minuendă pentru darea în întreprindere a reconstruirii bis. gr-ort. din Ormindea protopresbiteratul Zarand. Turnul rămâne neschimbat.

Licitațiunea se va ținea în ziua de 6 Ianuarie st. v. 1909 la 2 ore d. a., eventual în 2 Februarie st. v. în localul școalei.

Prețul de strigare este 12000 cor., având comuna bis. a da materialul brut adecă: peatra, cărămida, nășipul și varul.

Licitanții an să depună vadiu de 10% înainte de începere a licitațiunii, acceptabil în numărul sau hârtii de valoare.

Comitetul parohial își rezervă dreptul de a angaja la lucru e acel întreprinzător în care va avea mai multă încredere

Spese de călătorie și diurne nu se dau. Planul preliminarul de spese și toate condițiunile de spese se pot vedea ori și când la oficiul parohial din Ormindea.

Ormindea, din ședința comit. parohial ținută la 12/26 Septembrie 1908.

Nicolau Popp
prez. com. par.

Avram Laslău
not. com. par.

vidi:

Vasiliu Damian
protopresbiter.

(380) 2—3

Inscripții școlare

cu text:

„Gör. kel. felekezeti népiskola Școala conf. greco orientală”

pe tablă de tinichea neagră cu litere albe de mărimea $\frac{32}{100}$ și $\frac{44}{62}$ cm. se mai află la A. Vlad în Mag p. u. Szelistye, cu prețul de 5 cor.

Comande cu schimbare în acest text se pot face la Camil Vlad elev la Dl E. Fischer fotograf în Sibiu, cu prețul de 6 cor.

(378) 1—1

Acții.

Se află de vânzare 10 acții dela institutul de credit și economii „Albina” din Sibiu, la Iosef Rebetz, Reșița.

(379) 2—3

Ereditarea.

Faptul e constat că copiii reditează atât preferințele cât și, durere, defectele părinților. În multe cazuri bărbatul pune vină pe altul, dacă se arată la copii o însușirea rea. Astfel ceacă un soț să și învinovătească soția, că bătețul a ereditat dela dânsa — lingăria, pe când tinera mamă spune că copilul e ca și tatăl un — gurmând. Și acestea toate, pentru că copilașul mănâncă cu drag

făina lactată Nestlé!

De sigur că lingăria și gurmândia copiilor constă într'aceea că ei voesc să mănânce făina lactată Nestlé. Dulcea papă îi vine la gust adecă acum generației a treia. Pe lângă aceea de sigur că se va bucura tătăia și mamaia de aceste calități ale drăguțului lor pentru că miteții se fac prin lingăria aceasta frumoși, mari și tari. Aci n'a fost deci un cusur ereditarea lingăriei dela mama și a gurmândiei dela tatăl.

(160) 1—1

Cumpărați

„Calendarul Național”

intocmit de foile naționale dela Orăștie, pe anul 1909.

E foarte frumos! Impodobit cu chipuri alese: Locurile sfinte: Grădina Getsimani în care a fost prios Domnul Christos, Biserica de pe sf. Mormântului Christos, veteza Ierusalimului și istoria lui; Chipuri din istoria națională: Sarmisegetuza, steag turcesc, steag românesc din războiul cu Turcii, și altele și altele! — Apoi de cetit: poezii frumoase, povești, schițe, glume, povețe.

E o cârtică ce îngrijește de sufletul cetitorului, îmbogățindu-l cu cunoștințe alese, înălțându-l în simțămintele naționale, și pe trecându-l.

Dați-l, ca pe o carte de folos, în mâna întregului tineret de comună, ca și prin asta să stărnuiți dragostea de cetit la toți!

Prețul: numai 18 cr. (36 fil.) de unul. Celor-ce iau mai multe, pentru a le vinde, ca să aibă și ei ceva pentru osteneală, și trimit banii pentru de la 12 în sus, li-să dă cu nu mai 11 cr. (22 fil.) unul, având a-și plăti eu poșta la scoatere.

Dela 5—10 ex. e cu 13 cr. (26 fileri) unul, că la acestea trebuie să se plătească poșta la predare.

(328) 4—5

Cereți-l la:

Administrația „Libertatea”

în Orăștie (Szászváros)
și la Librăria arhidiecezană, Sibiu.



In atențiunea Domnilor Preoți!

A apărut:

[335] 4—6

„Pareneze”

Cuvântări ocazionale și funebreale

pentru toate ocaziunile ce obvin în oficiul pastoral al preotului,

de Pr. D. Voniga.

Lucrare aprobată și unică în literatura noastră pastorală!

— Publicată cu binecuvântare arhierescă. —

Volumul I. Ediția II-a

cuprinde o mulțime de cuvântări potrivite tuturor împrejurărilor, ocaziunilor și evenimentelor extraordinare ce obvin în viața creștinului și în oficiul pastoral al preotului.

Opul se poate procura cu preț de 4 Cor. 20 fil. la autor în Gyirok (Temes) și la toate librăriile românești.



Viță de vie al-toită

expediază sorte curate, sub garanție, în sortiment bogat, de ani cunoscuta și solida firmă:

Prima plantațiune de vițe de pe Târnave.

Proprietar: FR. CASPARI,
Mediaș, Nr. 62 (Transilvania).

Rog a cere catalog ilustrat!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fi care posesor de vie a-și cere informațiuni despre soliditatea numitei firme, dela persoane cunoscute. (292) 16—34

Cele mai frumoase daruri de Crăciun!

Cele voiește cu ocaziunea sărbătorilor Crăciunului să facă un cadou (prezent) potrivit să se adreseze cu toată încrederea, încă la timp:

Librăriei arhidiecezane

Sibiu. — Str. măcelarilor Nr. 45.

de unde poate procura cu prețuri moderate și în calitate bună obiecte potrivite pentru cadouri, ca:

Hârtie de epistole albă

Nr. 703 A pentru dame, conține $\frac{25}{25}$. —90 Nr. 714 A pentru domni, conține $\frac{25}{25}$. 1-40
" 713 A " " " $\frac{50}{50}$. 2— " 715 A " " " $\frac{50}{50}$. 2-30
" 711 A " domni " " $\frac{50}{50}$. 2— " 1150 " " " " $\frac{50}{50}$. 1-74

Hârtie de epistole colorată

Conifern Post format pentru dame . . 2-20 Gaze format pentru domni . . 2-22
Napoli " " " . . 2-10 Coniferen Post " " " . . 2-42
Bajah " " " . . 2-22 Limen paper " " " . . 1-50
Narziss " " " . . 2-20 Transatlantica (hârtie subțire) " . . 2—

Hârtia și plicurile sunt de o calitate extra-ordinar de bună și executate după modele cele mai moderne.

Cărți:

Barcianu, Dicționar rom. germ. . . 7-60 Maior, Biblioteca copiilor vol. II. III. și IV. à . . . 1—
Barcianu Dicționar germ. rom. . . 10— Mera, Din lumea basmelor . . 3-50
Brediceanu, Doine și cântece I. și II. à . . . 4— Moldovan, Cântarea cântărilor . . 1—
Brediceanu, Jocuri românești I. II. și III. à . . . 4— Nădejde, Minunile și grozăviile Indiei . . . 2-50
Codreanu, Suflete de copii . . —80 Luceafărul, revistă trilară anul 1907 și 1908 frumos leg. 16—
Dumbravă, Haiducul . . . 2— Popea, Caractere morale . . . 3-50
Florin, Povești populare . . . 2-50 Sandu Aldea, Pescar de Islanda . . 1-50
Vlahuță, Din trecutul nostru . . 3-50

Cereți gratuit catalogul Librăriei arhidiecezane.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

Primește depuneri spre fructificare cu 4%, pe lângă un termen de anunț mai lung cu 4 1/2%, iar depuneri mai mari cu 5%.

Depuneri să plătesc după starea cassei și fără anunț.

Darea de camete o plătește institutul.

Depuneri și ridicări se pot face și pe cale postală cu cecuri.

Imprumuturi acoardă pe cambii, pe obligațiuni cu cavenți, pe ipotecă, precum și ca credite de cont-curent pe lângă asigurare hipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 8% și 6% netto după mărimea imprumutului și asigurarea oferită.

(839) 7-20

Direcțiunea.

Alcoolul și pericolul de tyfus!

Cetind „Gazeta fabricanților de bere și hemeiu” din 12 l. c. am aflat un articol potrivit pentru timpul de față trist dela noi (Epidemie de tyfus).

În interesul on. nostru public îmi permit a reproduce pe scurt pasajul cel mai important al acestui articol.

„Influența alcoolului asupra nutririi“.

Deja de mult timp a arătat Raspail în Franța, binefăcătoarea influență a alcoolului asupra mistuirii, în Germania și Austria au documentat deja Gruber și Pick, că alcoolul e cel mai bun ruinător al baccilelor de tyfus și coleră. Noi știm, că alcoolul prin efectul său antifermentiv împiedică dezvoltarea celulei mai mare dușman al organismului nostru, a toxinei în intestine. Noi am și observat în conștătere cu această teorie, că în acele timpuri când abstenența înfloarește și unde apa minerală curge din izvoare, cu acestea se ivește și alta! Appendicitis. Noi putem vedea, că cholera e în permanență spre paguba țării lor abstinente, în deosebi în Orient, unde religioasă interzice credincioșilor beuturile alcoolice. Voim să mai adăugăm, că frica modernă de baccili a văzut lumina zilei, de deodată cu teoria și praxa abstenenței. Înaintașii noștri ne ar rade, când ar vedea neamul nostru fricos, care are frică de tot baccilul, care se mișcă în mijloacele de nutremânt. **Bătrânii au mâncat aceea ce le-a plăcut și beut aceea ce li-se părea bun,** și făcând aceasta, microbi treceau în leșin pe lângă ei. Noi găsim că înaintașii noștri au avut o minte sănătoasă și noi credem împreună cu ei la folosul alcoolului. Să nu căutăm cu îndărătnicie în ei răul care are cauze mci adânci.

În legătură cu această însemnată declarație pentru poporul nostru, doresc a face modesta propunere P. T. publicului, ca în locul puțin contribuitorului ape minerale, a sodei și apei fierțe, să bea bere bună, și care ocaziune recomand cu căldură berile mele, d. e. bere deschisă de coroana, à la München, neagră, și berea mea Bock de malț dublu.

Ca încheiere mă simt în plăcuta poziție, de a observa, că atât în fabricile de bere cât și în fabricile de spirt de aiei, până acum nu s'a ivit încă nici un caz de tyfus, o dovadă că alcoolul beut cu măsură e un scut contra tyfusului etc.

Cu deosebită stimă:

Rudolf Habermann,
prima berărie transilvană cu aburi.

(876) 2-3

Garanția cea mai intensivă.

Condiții de plată favorabile.

Fabrica drezdană de motoare, societate pe acții, una dintre cele mai vechi și mai mare

FABRICĂ DE MOTOARE din Germania

liferează

Motoare și Locomobile

cunoscute de perfecte, durabile, precise, cu funcțiune sigură și cu mănare ieftină de

Benzin Uleu brut
Gaz Acetylin

Agencia generală și depositul

IGNÁZ GELLÉRT et CO., Budapesta, Teréz körut 41.

(871) 1-12

Telephon Nr. 12-91.

Requisite de scris

se pot procura
de la

Librăria archidieceșană

La
apotecarul: **CORNEL DEMETER** în ORĂȘTIE (SZÁSZVÁROS),
să găsec următoarele:

Preparate medicale,
leacuri de casă, neapărat trebuitoare în fiecare familie:

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cei mai renumiți profesori și medici, și sunt recunoscute de cele mai bune.

Dolicin contra tusei, răgușelei, durerii de piept, oficei, tusei măgărești, catharului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei seci. La copii și copile, contra tusei măgărești, are efect admirabil. „Dolicin” ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul, iar flegma o disolvează și astfel mai ușor se și rupe. Ferbințele și asudatul de noapte înceată; mărește greutatea corpului și deci contribuie mult la însănătoșire. Prețul 1 coroană 20 fileri și 2 coroane.

Prav contra durerii de cap. Foarte bun și în cazuri de influență. Prețul 1 coroană.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatizmului, răcelilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit, mistuirea rea, catharul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, zgârciurile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Laxbonbons. Închiderea scaunului e cauza diferitelor morburii, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de închiderea scaunului, numai decât să comande „Laxbonbons” purgativ. Prețul 1 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor, precum la răgușală sifilitică, durere de oase, excese și bube-zgrăbunțe pe față, nas sau orice parte a corpului, — ba chiar și ranele sifilitice, 1 sticlă 2 coroane.

Esență contra bătăturilor (ochi de găină) 80 fil. **Prav** contra opăritului la copii 60 fil. **Prav** contra asudatului la mâni și picioare, 60 fil. **Unsoare contra răielor**, cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fil. **Picuri pentru ochi**, are efect sigur în privința conservării și vederii ochilor. Aceasta întărește ochii slăbiți, delătorează roșeala, și celor slabi de vedere le întărește vederea, 70 fil. **Pilule laxativ purgative**, la caz de încuierea scaunului și regularea acestuia, 70 fil. **Demibon**, contra isomniei (la amețeli de cap), și neliniște nervoasă, 6 cor. 20 fil. **Unsoare de casă**, mijloc probat în contra tuturor ranelor, precum sunt bube, umflături, pecingini și alte rane, 1 cor. **Liq de fer**, la copii și la mari, contra anemiei, slabi de sânge, slab de corp — și rămași în dezvoltare. Contra palidității la față. Prețul 2 coroane.

Grijiți această listă de prețuri ca la caz de lipsă să ave-ți adresa co-respuzătoare.

Adresați vă cu încredere la: **Apotecarul A. Cornel Demeter,**
în ORĂȘTIE (Szászváros), lângă bis. ev. ref.

[824] 3-4

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrare bine? Numai la

IOAN PETRĂȘCU

măiestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 34.

pentru că el le croiește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [25] 35-52

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latare, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (150) 26-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

